

יעקב אגור

צלם במה בלתי שגרתית

1 9 9 6 - 1 9 1 1

"תא", כור: רוברט כוהן, להקת בת-שבע, צילום: יעקב אגור

"CELL", CHOR.: ROBERT COHAN, BATSHEVA DANCE CO.,

PHOTO: JAACOV AGOR

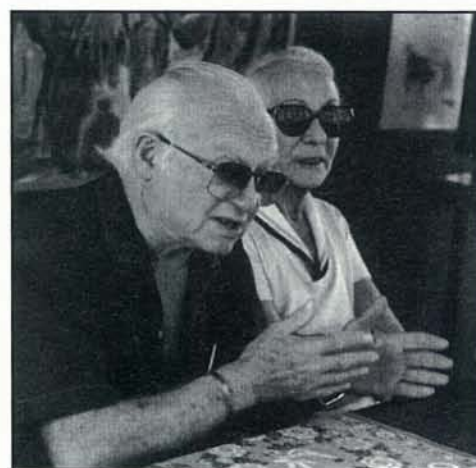
החלטתי לנבור בעוד שנתונים לצילום, ובחברות "השנתון למחול בישראל" מצאתי לי מורה - צלם מדהים, שצילם את מיטב הריקודים. במקומות אחרים מצאתי גם צילומי תיאטרון שלו ולימים הסתבר לי שהיה גם צלם עיתונות, אך אהבתו לבימה ניכרה בכל עבודותיו. הוא תמיד תפס רגעים מיוחדים, ותמיד הוציא את האמנים המצולמים בצורה היפה ביותר שאפשר, בנסיבות של כל צילום. הכלים שלו היו רק מצלמה ותאורת בימה, ללא כל תוספת. זה היה הצלם יעקב אגור.

"פלש" היה מלת גנאי בפיו, והכלי האמיתי שלו היתה נשמה של אמן אוהב יופי, רגיש לתנועה ולקומפוזיציה. הוא היה בוחר לו רגע מופלא על הבימה, מתוך הופעה או בשעת חזרה כללית, ומנציח אותו - קוטף אותו כמו פרח והופך אותו לשלו.

אגור האיש היה צנוע, חביב, פתוח וסקרן. הוא היה אדם ייחודי מאוד ובעל חוכמת חיים.

היסטוריה ומעולם לא על שר טרחתו עבור העבודה שביצע. היה במרפסת הרחבה הזאת של האגורים משהו מעולם שכבר איננו, עולם של שיחות מהסוג שנהגו לנהל בבתי הקפה הספרותיים, שיחות מלאות הומור, חידודים וחוויות אמנותיות.

למרבה הצער, רק אחרי מותו של יעקב נודע לי שהלנה אשתו הלכה לעולמה חודש ימים לפניו. רק פעמיים נערכה תערוכה של עבודות התיאטרון שלו. הכוונה להפיק אלבום של עבודותיו בתחום הבמה לא הגיע לכלל מימוש, כי, כרגיל, לא היה כסף... אבל עדיין לא מאוחר. מהאוסף העצום של תשלילים וצילומים, שיעקב אגור השאיר אחריו, אפשר יהיה להוציא לאור ספר לתיעוד אחד מחשובי צלמי הבמה בארץ, שהיה לא רק צלם אלא בראש וראשונה בן-אדם.

יעקב אגור ואשתו הלנה, צילום: אלדד ברון
AGOR AND HIS WIFE HELENA, PHOTO: ELDAD BARON

העורכים הגרפיים של העיתונים לא אהבו את הצילומים שלו, כי תצלומי המחול והתיאטרון של יעקב אגור היו מלאי חיוניות, מלאי תנועה - אבל לעתים לא חדים, כי התנועה המהירה גורמת לטישטוש הקווים. הם היו כהים, כי אגור מעולם לא השתמש אלא באור המצוי בעת המופע. הזרקורים חדרו לתמונות שלו כמדקרות חרב של אור נגדי. הרקע היה על פי רוב שחור משחור, כמו שהרקע הוא באמת על בימת המחול המודרני.

הוא לא "העמיד" רקדנים להצטלם ולא ביקש דבר מאיש. הוא הנציח בעין חדה מאוד את מה שראה. זה היה כוחו הצילומי לעומת הצלמים האוהבים רקדנים מלוקקים, מוארים היטב מכל הצדדים, על רקע בהיר (כי זה טוב לדפוס), באורות שעוצרים את הילוך הזמן והתנועה וממיתים בכך את האובייקט המצולם. בייחוד שנה את השימוש ב"פלש", המורח אור על הכל. אפשר אולי לתאר אותו כ"צלם טבעוני".

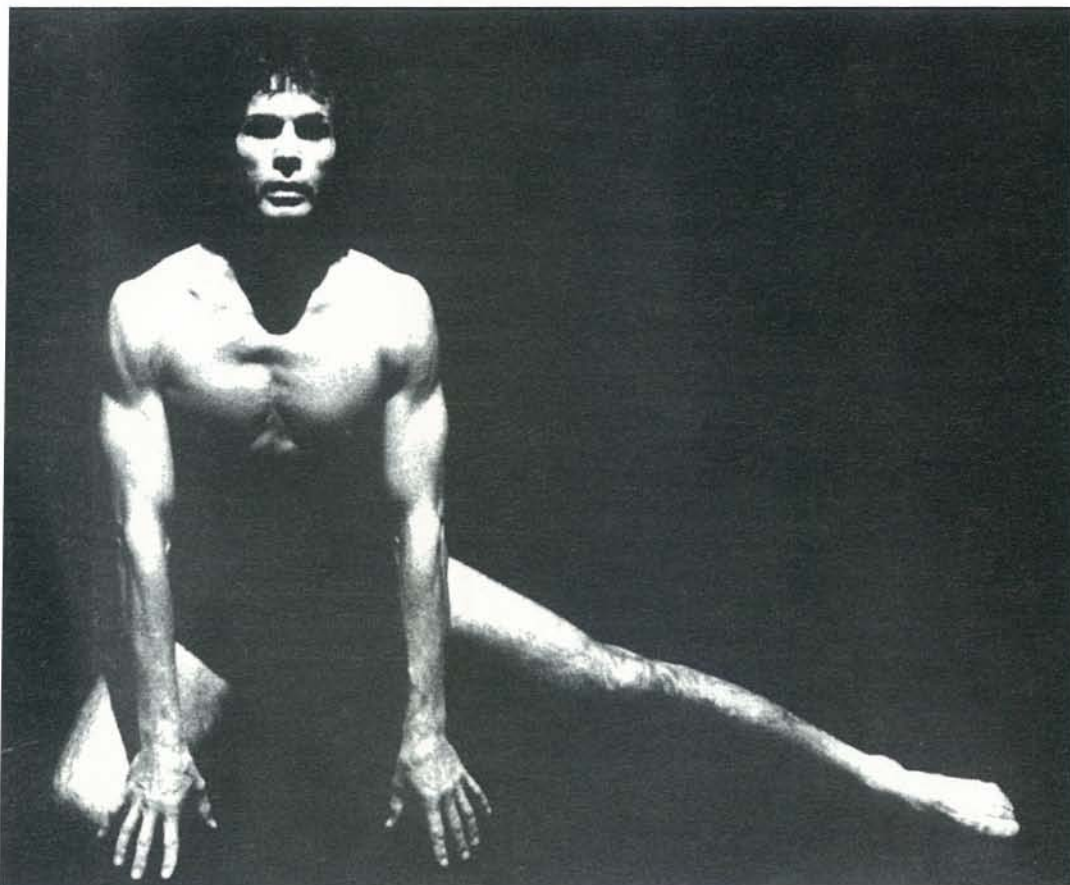
לצילום מקצועי הגיע למעשה בלית ברירה. את דרכו בחיים התחיל כסטונדט לציור ואהבתו לאמנות החזותית לא פסקה כל חייו. את הדירה הגדולה, הישנה, בשרדות רוטשילד, שבה התגורר עם אשתו הלנה (מורה לבאלט) ושבה נולד בנו אלכס (צלם אופנה בעל שם בינלאומי), מילאו יצירות אמנות ישראליות. הקירות ממש כוסו בציורים, כמו בגלריות וטרקלינים במאה ה-18. היה לו טעם מצוין וכל יצירה ויצירה - רובן מתנות מאת היוצרים - היתה על רמה גבוהה.

במלחמת העולם השנייה היה חייל ואחר כך קצין מודיעין בצבא האדום ובצבא פולין הקומוניסטית. כשהגיע ארצה ב-1960 הוא הפך את תחביב הצילום לפרנסה - כי לא היה פשוט לאדם בן קרוב לחמישים למצוא עבודה. הוא היה לצלם עיתונות וחדשות של "העולם הזה" ו"הארץ", אבל עד מהרה התמחה בצילומי תיאטרון ומחול - תחומים שעניינו אותו. הוא היה צלם-במה שמודע למה שהוא מצלם, והפך לחלק מהנוף הבימתי בארץ.

אין סוף כוסות תה - הלנה ויעקב הקפידו לכבד את האורחים שלהם בתה מוגש בכוס זכוכית, כיאה - שתיתי בחברתם. הסיבות לביקורים היו מקצועיות-עיתונאיות, אבל השיחות שהתנהלו סבו על אמנות ועל

ג'ורא מנור

אלדד ברון

להקת בת-שבע, "שיר", כור: אנה סוקולוב, רקדן: אהוד בן-דוד
צילום: יעקב אגור
BATSHEVA DANCE CO., "POEM". CHOR.: ANNA SOKOLOV
DANCER: EHUD BEN-DAVID

זכרו של יעקב אגור

את יעקב אגור הבנתי מהרגע הראשון. הייתי צלם בראשית דרכו, המחפש דרך בתחום צילומי במה, ובייחוד בתחום המחול. כל מה שידעתי זה שמשתמשים בסרט רגיש במיוחד. ביקשתי מישהו שיתן לי כיוון, שינחה אותי איך לגעת בתחום.

יום אחד, בחנות של ספרים מיד שנייה, נפל לידי שנתון צילום משנות השישים המאוחרות. בין כל הצילומים האופטימיים, עם המתיקות והתמימות, נתקלתי בכמה צילומים מרגשים. מתחתם הופיע השם יעקב אגור.